

UDC 330.34:37.014.2

EDUCATION AS A FACTOR OF SOCIAL ECONOMIC DEVELOPMENT: NUMERIC AND QUALITATIVE FEATURES

*T. V. Matiuk, lecturer, Odessa National University named after I.I. Mechnikov,
beskonechnost11@rambler.ru*

Research methodology. The results are obtained with the use of the following methods: abstraction – in determining the essence of the “education” notion; generalization – in establishing the functions of education and determining the directions of its influence on economic development; synthesis and analysis – in substantiation of the components of the human development index with empowerment indexes taken into account; correlation analysis – in finding out the reliability of influence of the level of education on the human potential development index with empowerment indexes taken into account.

Results. As education creates prerequisites for and ensures the mechanisms of social modernization, the function of modernization is singled out as a separate function, by which education is understood as motivational force of social reforms and progressive development of society through formation of components of cultural and social capital as material and spiritual basics of population high social mobility. To take into account the components of human freedom degrees in the human development index it is suggested to complement the traditional three-dimensional index of human development with other components that reflect the national level of political, economic and individual freedoms. Close quantitative relation between education index and human potential development index is established taking into account the empowerment index, which supports the fact of direct influence of educational relations on social and economic development and is an empirical proof of the fact that education fulfills functions of the society modernization.

Novelty. Education modernization function is singled out. Human development potential index is designed with empowerment index taken into account, which, unlike other traditional indexes, allows accounting national level of political, economic and individual freedoms. Strong direct relation between education index and human development potential index is established, with empowerment index

taken into account, as well as relation between education index and index of political, economic and individual freedoms.

Practical value. The offered integral index of human development potential allows for more comprehensive consideration of the dynamics of human development of national economics with empowerment index taken into account.

Keywords: education, education functions, economical advancement, human potential development index, education index, political, economic and social indexes, correlative analysis.

Литература

1. Антонюк В. П. Формування та використання людського капіталу в Україні: соціально-економічна оцінка та забезпечення розвитку: Монографія / В. П. Антонюк. – НАН України: Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2007. – 348 с.

Antonuk V. P. *Formuvannya ta vykorystannya ludskogo kapitalu v Ukraini: socialno-ekonomichna otsinka ta zabezpechennya rozvytku: monografiya* [Formation and use of human capital in Ukraine: the socio-economic assessment and provision of] / V. P. Antonuk. – NAN Ukrainy: In-t ekonomiky prom-sti. – Donetsk, 2007. – 348 p.

2. Антошкіна Л. І. Економіка вищої освіти: тенденції та перспективи реформування: Монографія / Антошкіна Л. І. – Наук. ред. і вступ. ст. Бондар І. К. – К. : ВД Корпорація, 2005. – 368 с.

Antoshkina L. I. *Ekonomika vyshchoyi osvity: tendentsiyi ta perspektyvy reformuvannya: monografiya* [Economics of Higher Education: Trends and Prospects for reform] / L. I. Antoshkina. – Nauk. red. i vstup Bondar I. K. – K. : BD Korporaciya, 2005. – 368 p.

3. Вахович І. М. Фінансове забезпечення вищої освіти: методологія та механізми реалізації в умовах формування соціально-орієнтованої ринкової економіки: Монографія / І. М. Вахович, Ю. В. Волинчук. – Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2010. – 288 с.

Vahovych I. M. *Finansove zabezpechennya vyshchoyi osvity: metodologiya ta mehanizmy realizatsiyi v umovakh formuvannya sotsialno-orientovannoyi rynkovoyi ekonomiky: monografiya* [Financial support for higher education: methodology and implementation mechanisms in the formation of the social market economy] / I. M. Vahovych, Y. V. Volynchuk. – Lutsk : RVV LNTU, 2010. – 288 p.

4. Каленюк І. С. Особливості регулювання ринку освітніх послуг: Монографія / І. С. Каленюк, Л. І. Цимбал. – Чернігів : ЧДІЕіУ, 2011. – 184 с.

Kalenuk I. S. *Osoblyvosti reguluvannya rynku osvitnikh poslug: monografiya* [Features regulate the education market] / I. S. Kalenuk, L. I. Tsimbal. – Chernigiv : ChDIEiU, 2011. – 184 p.

5. Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір (колективна монографія) / За ред. Е. М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2008. – 316 с.

Lyudskiy rozvytok v Ukraini: innovatsiyiniy vymir: kolektyvna monografiya [Human Development in Ukraine: an innovative dimension] / Za red. E. M. Libanovoyi. – K. : In-t demografiyi ta sosialnykh doslidzhen NAN Ukrainy, 2008. – 316 p.

6. Огнев'юк В. О. Осягнення освіти: Підсумки ХХ століття / В. О. Огнев'юк. – К. : Навч. книга, 2003. – 111 с.

Ognevyuk V. O. *Osyagnennya osvity. Pidsumky XX stolittya* [Cognition Education: Results of the twentieth century] / V. O. Ognevyuk. – K. : Navch. kniga, 2003. – 111 p.

7. Україна у вимірі економіки знань / За ред. акад. НАН України В. М. Гейця. – К. : «Основа», 2006. – 592 с.

Ukrayina u vymiri ekonomiky znan [Ukraine in terms of the knowledge economy] / Za red. akad. NAN Ukraini V. M. Geysya. – K. : «Osнова», 2006. – 592 p.

8. Бугаков И. А. Образование – частная услуга или общественное благо? / И. А. Бугаков. – Серпухов : СВирС, 2005. – 119 с.

Bugakov I. A. *Obrazovanie – chastnaya ushuga ili obshchestvennoe blago?* [Education - Private service or public good?] / I. A. Bugakov. – Serpuhov : SVIRS, 2005. – 119 p.

9. Лебедева Н., Татарко А. Ценности и социальный капитал как основа социально-экономического развития / Н. Лебедева, А. Татарко // Журнал институциональных исследований. – 2010 – №1 – С. 17–35.

Lebedeva N., Tatarko A. *Tsennosti i sotsialniy capital kak osnova sotsialno-ekonomicheskogo razvitiya* [Values and social capital as the basis of socio-economic development] / N. Lebedeva, A. Tatarko // *Zhurnal institutsionalnikh issledovaniy*. – 2010 – №1 – P. 17–35.

10. Патнэм Р. Чтобы демократия сработала. Гражданские традиции в современной Италии / Р. Патнэм. – М. : Ad Marginam, 1996. – 429 с.

Patnem R. *Chto by demokratiya srobotala. Grazhdanskiye traditsii v sovremennoy Italii* [Making Democracy Work. Civic Traditions in Modern Italy] / R. Patnem. – М. : Ad Marginam, 1996. – 429 p.

11. Human Development Index 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [www/URL: http://gtmarket.ru/news/2013/03/14/5622](http://gtmarket.ru/news/2013/03/14/5622). – Загол. з екрана.

Human Development Index 2010 [Elektronniy resurs]. – Regim dostupu: [www/URL: http://gtmarket.ru/news/2013/03/14/5622](http://gtmarket.ru/news/2013/03/14/5622). – Zagol. z ekrana.

12. Human Development Index 2013 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [www/URL: http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2013_RU.pdf](http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2013_RU.pdf). – Загол. з екрана.

Human Development Index 2013 [Elektronniy resurs]. – Regim dostupu: [www/URL: http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2013_RU.pdf](http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2013_RU.pdf). – Zagol. z ekrana.

13. Доповідь про людський розвиток за 2013 рік. Піднесення Півдня: Людський прогрес у багатоманітному світі. Пояснювальна записка щодо складових індексів ДЛР за 2013 р. Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www/URL: http://www.undp.org.ua/images/stories/HDR2013/UKR_Ukraine_HDR2013.pdf](http://www.undp.org.ua/images/stories/HDR2013/UKR_Ukraine_HDR2013.pdf). – Загол. з екрана.

Dopovid pro ludskiy rozvytok za 2013 rik. Pidnesennya Pivdnya: ludskiy progres u bagatomanitnomu sviti. Poyasnyvalna zapyska shchodo skladovykh indeksiv DLR za 2013 rik [Human Development Report 2013. The rise of the South: Human progress in a pluralistic world. Explanatory note on index components DLR 2013, Ukraine] [Elektronniy resurs]. – Regim dostupu: [www/URL: http://www.undp.org.ua/images/stories/HDR2013/UKR_Ukraine_HDR2013.pdf](http://www.undp.org.ua/images/stories/HDR2013/UKR_Ukraine_HDR2013.pdf). – Zagol. z ekrana.

14. Economist Intelligence Unit: Индекс демократии стран мира 2012 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [www/URL: http://gtmarket.ru/news/2013/03/19/5679](http://gtmarket.ru/news/2013/03/19/5679). – Загол. з екрана.

Economist Intelligence Unit: Indeks demokratii stran mira 2012 goda [Economist Intelligence Unit: Democracy Index of the world in 2012] [Elektronniy resurs]. – Regim dostupu: [www/URL: http://gtmarket.ru/news/2013/03/19/5679](http://gtmarket.ru/news/2013/03/19/5679). – Zagol. z ekrana.

15. The Heritage Foundation: Рейтинг экономической свободы стран мира 2012 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [www/URL: http://gtmarket.ru/news/state/2012/01/13/3839](http://gtmarket.ru/news/state/2012/01/13/3839). – Загол. з екрана.

The Heritage Foundation: Reyting ekonomicheskoy svobody stran mira 2012 goda [The Heritage Foundation: Index of Economic Freedom of the world in 2012] [Elektronniy resurs]. – Regim dostupu: [www/URL: http://gtmarket.ru/news/state/2012/01/13/3839](http://gtmarket.ru/news/state/2012/01/13/3839). – Zagol. z ekrana.